Національний технічний університет України
«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»

ЗАТВЕРДЖУЮ:
Голова Предметної комісії
Наталія САЄНКО _____

«28» «січня» 2022 р.

ПОГОДЖЕНО:
Проректор з навчальної роботи
Анатолій МЕЛЬНИЧЕНКО

м.п.

«28» «лютого» 2022 р.

ПРОГРАМА ВСТУПНОГО ІСПИТУ З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

для здобуття наукового ступеня доктора філософії

(всі спеціальності)

Програму рекомендовано вченою радою факультету лінгвістики

Київ - 2022

ЗМІСТ

1. Загальні відомості ……..3

2. Вимоги до вступу ……...3

3. Структура вступного випробування і зміст завдань ……..5

4. Рейтингова система оцінювання вступного випробування…….....6

5. Прикінцеві положення……...8

6. Рекомендована література…….8

1. ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ

Процес глобалізації та інтеграції України в європейський освітній простір сприяють зростанню конкурентоспроможності українських вищих навчальних закладів та зацікавленню абітурієнтів-іноземців у здобутті вищої освіти та ступеня PhD у нашій державі. Відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України 27 квітня 2022 року № 392 (зі змінами, внесеними наказом Міністерства освіти і науки України від 02 травня 2022 року № 400) Про порядок прийому на навчання для здобуття вищої освіти в 2022 році для навчання «зарахування іноземців на навчання на відповідний рівень вищої освіти здійснюється за результатами вступних іспитів для іноземців з визначених предметів і мови навчання та на підставі академічних прав на продовження навчання, що надаються документом про здобутий рівень освіти в країні його походження, і врахування балів успішності, що дають право на продовження навчання на наступному рівні вищої освіти відповідно до законодавства країни, що видала документ про здобутий ступінь (рівень) освіти» (п. XIV.4.2)).

На навчання для здобуття ступеня доктора філософії приймаються особи, які здобули ступінь магістра (освітньо-кваліфікаційний рівень спеціаліста). Іноземці, які прибувають до України з метою навчання, вступають до аспірантури за акредитованими освітньо-науковими програмами.

Вступники на програму підготовки докторів філософії мають продемонструвати рівень володіння українською мовою B2, що передбачає розуміння широкого спектру досить складних та об’ємних текстів; швидке й спонтанне висловлювання без помітних утруднень; ефективне користування мовою у суспільному житті, навчанні та з професійними цілями; чітке і логічне, детальне висловлювання на складні теми, демонструючи свідоме володіння граматичними структурами, конекторами та зв’язними моделями висловлювання.

2. ВИМОГИ ДО ВСТУПУ

Вступники до аспірантури повинні демонструвати рівень володіння українською мовою B1 – B2 відповідно до «Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання» (2003 р.). під час читання, усної та письмової комунікації, реферування текстів загальнонаукового та професійно-орієнтованого характеру, підготовки наукових повідомлень і доповідей, проведення семінарських та практичних занять, ведення наукових дискусій, написання статей тощо. вступник на освітньо-наукову програму підготовки доктора філософії повинен:

1. <u>Аудіювання</u>
   - вільно розуміти носіїв сучасної літературної української мови;

- вільно розуміти інформації фахового, суспільного, політичного, культурного характеру з різних джерел;
- вільно розуміти учасників комунікації під час обговорення академічних та професійних тем.

2. Мовлення

У монологічному мовленні:

- вміти складати повідомлення, реферат або доповідь за фаховою темою, подаючи факти, дотримуючись правил цитування та академічної доброчесності;
- вміти виголошувати коротке непідготовлене повідомлення на запропоновану тему;
- вміти готувати та представляти презентацію за темами академічного та фахового спрямування.

У діалогічному мовленні:

- розрізняти важливу інформацію під час діалогу;
- вести дискусію, відповідати опоненту, добираючи контраргументи, формулювати власні тези та підкріплювати їх аргументацією;
- вміти підтримати розмову на фахову тему;
- вміти перефразовувати вислів, не змінюючи його сенсу;
- вміти дотримуватися мовного етикету.

3. Читання
    - продемонструвати навички та вміння реферативного читання текстів різних галузей: навчально-професійної, суспільно-політичної та соціально-культурної;
    - продемонструвати навички та вміння в ознайомлювальному читанні текстів, розумінні та узагальнені прочитаного (без словника читати тексти не пов’язані зі спеціальністю вступника);
    - продемонструвати навички та вміння переходу від одного виду читання до іншого;
    - продемонструвати навички та вміння прогнозуючого читання відповідно до знайдених релевантності текстів пошуковому запиту.
4. Письмо
    - вміти реферувати тексти фахового спрямування з кількох різних джерел;
    - вміти написати текст до презентації, анотацію, тези доповіді фахового спрямування, дотримуючись норм і правил сучасної української мови, стандартів цитування та оформлення бібліографії;

- коректно та грамотно вести ділове листування та заповнювати бланки ділових паперів.

3. СТРУКТУРА ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ І ЗМІСТ ЗАВДАНЬ

Вступний іспит перевіряє рівень комунікативної компетентності вступника у межах професійної та фахової тематики відповідно до рівня володіння мовою.

Іспит складається з письмової та усної частин.

Письмова робота виконується 80 хв. і включає наступні завдання:

1. Виконання лексико-граматичного тесту, який передбачає перевірку лексичних, граматичних, термінологічних знань вступника) – час виконання – 20 хв.
2. Читання тексту за фахом (близько 2000 друкованих знаків) та виконання завдань за текстом – час виконання 45 хв.
3. Написання есе на тему актуальності наукового дослідження (за фахом) – 10 – 15 речень, час виконання – 15 хв.

Усна частина передбачає монологічне та діалогічне мовлення за темою дослідження (бесіда з екзаменаторами).

Матеріал вступного випробування містить різні типи завдань, покликані перевірити рівень мовної та мовленнєвої компетентності вступника.

Письмо (завдання 1). Вступникам пропонуються лексико-граматичні завдання, що мають на меті перевірити знання термінології, граматики та лексики. Вступник на освітньо-наукову програму підготовки доктора філософії повинен знати частини української мови та їх граматичні особливості; типи речень; стилі української мови та особливості їх застосування.

Читання тексту за фахом (завдання 2). Передбачається читання без словника фахового тексту обсягом не менше 900 друкованих знаків, що дозволяє перевірити розуміння загального змісту та окремих деталей, уміння розпізнавати фахову термінологію.

Написання есе (завдання 3). Перевіряє вміння вступника правильно використовувати граматичні структури, формулювати власну думку, добирати відповідні лексичні засоби та терміни, обґрунтовувати свою точку зору.

Мовлення монологічне та діалогічне (завдання 4). Представлення вступником теми майбутнього дослідження та подальша бесіда за цією темою з екзаменатором має на меті виявити рівень мовленнєвої компетентності претендента, перевірити його здатність вільно формулювати думки, використовуючи відповідні лексичні одиниці, володіння фаховою

термінологією, а також нормами ділового спілкування. Коло питань, пропонованих до обговорення на співбесіді, містить зокрема такі:

1. Якою є тема Вашого майбутнього дисертаційного дослідження?
2. Чому Ви вважаєте цю тему перспективною?
3. Які здобутки були зроблені у цій темі до Вас?
4. Якою була тема Вашої магістерської роботи?
5. Чи матиме Ваша робота практичне застосування?
6. Чи маєте Ви публікації з даної теми? У яких виданнях?
7. Чи брали Ви участь у наукових конференціях? Якою була тема доповіді?

4. РЕЙТИНГОВА СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ (РСО) ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

1. Оцінювання вступного випробування відбувається за 100-бальною шкалою. При визначенні загального рейтингу бал за вступне випробування перераховується у 200-бальну шкалу за таблицею (див. п. 4).
2. Критерії оцінювання.

Письмові завдання

Завдання 1 (лексико-граматичний тест): кількість питань – 15, кількість балів – **30** (по 2 бали за кожну правильну відповідь).

Завдання 2 (робота з текстом): кількість питань – 10, кількість балів – **20** (по 2 бали кожне).

Шкала оцінювання у:

18 – 20 балів оцінюється правильне, точне розуміння тексту, що визначається правильними відповідями на питання за текстом; під час відповіді допускається до 3-х помилок лексико-граматичного характеру.

15 – 17 балів оцінюється правильне, але недостатньо повне і точне розуміння тексту (розуміння 75% змісту); під час відповіді допускається до 4 – 6 помилок лексико-граматичного характеру.

12 – 14 балів оцінюється недостатньо правильне, неповне і неточне розуміння тексту (розуміння не менше 60% змісту); під час відповіді допускається до 7 – 8 помилок лексико-граматичного характеру.

9 – 11 балів оцінюється неправильне, неповне або неточне розуміння основного тексту (розуміння 50% змісту); під час відповіді допускається до 9 – 10 помилок лексико-граматичного характеру.

Завдання 3 (написання есе): максимальна кількість балів – **10**.

Оцінка за письмове мовлення визначається з урахуванням відповідності основним і додатковим критеріям.

Основні критерії:

- відповідність заданій темі;
- зв'язність слів та словосполучень у реченні;
- логічність і послідовність фраз;
- достатня кількість правильно побудованих фраз;
- повне виконання завдання протягом наданого часу.

Додаткові критерії:

- різноманітність мовлення;
- достатня кількість слів і словосполучень (лексичний мінімум вступника має складати не менш ніж 2500 слів і словосполучень, включаючи загальнонаукову і спеціальну лексику).

Окремим критерієм є лексична і граматична правильність писемного мовлення.

Шкала оцінювання у:

8 – 10 балів оцінюється повна відповідність есе основним і додатковим критеріям; допускаються 1 – 3 помилки лексично-граматичного характеру.

6 – 7 балів оцінюється повна відповідність мовлення основним критеріям при порушенні додаткових критеріїв; допускаються 3 – 5 помилок лексико-граматичного характеру.

4 – 5 балів оцінюється відповідність мовлення основним критеріям; допускаються 5 – 8 помилок лексико-граматичного характеру.

2 – 3 бали оцінюється робота із порушенням основних критеріїв; допускаються 8 – 10 помилок лексико-граматичного характеру.

Усне завдання

Оцінювання усного мовлення здійснюється за тією ж шкалою, що і писемного мовлення.

Максимальна кількість балів – **30** (за монологічне мовлення – 15; за діалогічне мовлення – 15).

3. Таким чином, загальна максимальна сума кількості балів за всі завдання вступного випробування з іноземної мови складає **100 балів**.

Шкала оцінювання

95 – 100 балів	Відмінно

85 – 94 бали	Дуже добре
75 – 84 бали	Добре
65 – 74 бали	Задовільно
60 – 64 бали	Достатньо
Менше 60 балів	Незадовільно

4. Сума балів за всі завдання вступного випробування перераховується у 200-бальну шкалу за таблицею

Оцінка РСО	Бали 100…200	Оцінка РСО	Бали 100…200	Оцінка РСО	Бали 100…200	Оцінка РСО	Бали 100…200
60	100,0	71	127,5	82	155,0	93	182,5
61	102,5	72	130,0	83	157,5	94	185,0
62	105,0	73	132,5	84	160,0	95	187,5
63	107,5	74	135,0	85	162,5	96	190,0
64	110,0	75	137,5	86	165,0	97	192,5
65	112,5	76	140,0	87	167,5	98	195,0
66	115,0	77	142,5	88	170,0	99	197,5
67	117,5	78	145,0	89	172,5	100	200
68	120,0	79	147,5	90	175,0		
69	122,5	80	150,0	91	177,5		
70	125,0	81	152,5	92	180,0		

5. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

Перескладання вступного випробування не допускається.

Вступники допускаються до участі у вступному випробуванні за наявності:

- оригіналу документа, що посвідчує особу;
- перепустки за формою, встановленою Приймальною комісією.

6. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Антонів О., Паучок Л. *Українська мова для іноземців. Модульний курс* : навчальний посібник. Київ : Інкос, 2012. 268 с.
2. Барчук О. Г., Волкова О. М., Ворона Н. О. та ін. *Українська мова для іноземців* : навчальний посібник. Вид-во Університетська книга, 2012. 400 с.
3. Зайченко Н. Ф., Воробйова С. А. *Практичний курс української мови для іноземців: усне мовлення*. Київ : Знання України, 2017. 324 с.
4. Занько О. В., Трюхан О. А. *Українська мова як іноземна (анотування та реферування наукових текстів, монологічне висловлювання)* : практикум. Одеса : Видавничий дім Гельветика, 2020. 92 с.

5. *Наука і техніка в сучасному світі: збірник науково-популярних текстів та навчальних завдань для студентів-іноземців технічних вишів* / збірник / Г. Бойко, І. Василишин, Т. Гроховська, О. Качала, А. Моторний, І. Юзвяк. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2012. 180 с.
6. Ющук І., Бондарчук Ю., Мушкудіані О. *Українська мова для іноземців: довідник. Ukrainian for foreigners : reference book*. Київ : Навчальна книга – Богдан, 2021. 168 с.

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ:

Вікторія ЗАВАДСЬКА – кандидат філологічних наук,

доцент кафедри української мови, літератури та культури

Програма затверджена на засіданні кафедри української мови, літератури та культури ФЛ, протокол № 6 від 12 січня 2022 року.